МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ З ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Галузі знань: 22 «Охорона здоров'я»

Складник освіти: післядипломна освіта, спеціалізація

Спеціальність: Хірургія

Попередня освіта: лікарі, які закінчили інтернатуру за однією із лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, педіатричного, медико-профілактичного, лабораторного, медико-психологічного профілю; лікарі-хірурги дитячі, лікарі-хірурги, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю

Професійна кваліфікація: лікар-спеціаліст

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ЗДМФУ
Голова Вченої ради
_____/ проф. Юрій КОЛЕСНИК
(протокол № 5 від « 24 » грудня 2024 р)
Програма підготовки вводиться в дію з р.
_____/ проф. Юрій КОЛЕСНИК
(наказ № 447 від « 25 » грудня 2024 р

Запоріжжя 2024

ПЕРЕДМОВА

Програму підготовки з підвищення кваліфікації зі спеціальності **«Хірургія»** складено робочою групою, відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 р. № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників» (із змінами) від 14 липня 2021 р. № 725, Наказу МОЗ України від 22.07.1996 р. № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами), Наказу МОЗ України від 22.02.2019 р. № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (із змінами).

Затверджено рішенням Вченої ради Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, протокол № 5 від 24.12.2024 р. Введено в дію Наказом ректора Університету № 447 від 25.12.2024 р.

Керівник робочої групи:

1. Мартинюк В.Б. – к.мед.н., доцент, в.о. завідувача кафедри хірургії 2 Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Робоча група:

1. Рябоконь Ю. Ю. доктор медичних наук, професор, директор навчально-наукового інституту післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.
2. Савон І.Л. – д.мед.н., професор кафедри хірургії 2 Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету;
3. Максимова О.О. – к.мед.н., доцент кафедри хірургії 2 Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету;
4. Рязанов Д.Ю. – д.мед.н., професор кафедри хірургії 2 Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Рецензії-відгуки:

1. Завгородній С.М. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри загальної хірургії та післядипломної хірургічної освіти Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету;
2. Капшитар О.В. – д.мед.н., професор кафедри загальної хірургії та післядипломної хірургічної освіти Навчально-наукового інституту

післядипломної освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

І. ВСТУП

1. Післядипломна освіта: основним завданням циклів спеціалізації, є отримання та удосконалення професійних знань і навичок шляхом оновлення наявних та отримання нових теоретичних і практичних знань, необхідністю освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих в результаті теоретичної підготовки, необхідністю вивчення світового досвіду тощо.

2. Попередня освіта перелік освітніх програм: лікарі, які закінчили інтернатуру за однією із лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, педіатричного, медико-профілактичного, лабораторного, медико-психологічного профілю; лікарі-хірурги дитячи, лікарі-хірурги, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю за наказом МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 "Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями"(із змінами).

3. Програма підготовки з підвищення кваліфікації – проходження циклу спеціалізації за спеціальністю «Хірургія» проводиться за програмою підготовки затвердженою Вченою радою ЗДМФУ, та розробленими на їх основі робочими програмами та навчальними планами затвердженими на Вченій раді Навчально-наукового інституту післядипломної освіти.

4. Слухачі, які виконали навчальний план та програму спеціалізації, підлягають атестації на визначення рівня знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікар-спеціаліста із кваліфікації «Хірургія».

ІІ. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти	Післядипломна освіта, спеціалізація
Спеціальність	Хірургія
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Лікарі, які закінчили інтернатуру за однією із лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, педіатричного, медико-профілактичного, лабораторного, медико-психологічного профілю; лікарі-хірурги дитячи, лікарі-хірурги, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Форма проходження	Очна та дистанційна участь в режимі реального часу
Мова	Українська
Академічні права	Робота на посадах лікар-спеціаліст за спеціальністю «Хірургія» у лікарняних закладах та закладах охорони здоров'я. Безперервний професійний розвиток, цикли тематичного удосконалення
Моніторинг та оцінювання	Наказ МОЗ України від 22.02.2019 р. № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (із змінами), Наказ МОЗ України від 22.07.1996 р. № 166 «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів)» (із змінами)
Обсяг програми	• 9 місяців (1404 годин / 46,8 кредитів ЄКТС) для лікарів, які закінчили інтернатуру за однією із лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, педіатричного, медико-профілактичного, лабораторного, медико-психологічного профілю; • 5 місяців (780 годин / 26,0 кредитів ЄКТС) для лікарів-хірургів дитячих, лікарів-хірургів, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю. Відповідно до Наказу МОЗ України від 25.07.2023 № 1347 "Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями"(із змінами).

ІІІ. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров’я за спеціальністю «Хірургія», або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	**ЗК 1.** Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці. **ЗК 2.** Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності. **ЗК 3.** Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня. **ЗК 4.** Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами. **ЗК 5.** Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп’ютерною технікою. **ЗК 6.** Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці. **ЗК 7.** Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка). **ЗК 8.** Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров’я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти і т. д.). **ЗК 9.** Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності. **ЗК 10.** Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. **ЗК 11.** Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

	ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани. **ЗК 13.** Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами. **ЗК 14.** Знати покази, протипокази, побічні дії препаратів які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.
Професійні компетентності (ПК)	**ПК 1.** Вміння зібрати загальний анамнез, оцінити його, виділити із анамнезу особливості перебігу хірургічного захворювання. **ПК 2.** Здатність провести загальний огляд та оцінити соматичний статус хворого, виявити ознаки хірургічного захворювання різної локалізації. **ПК 3.** Вміння виявити хірургічні симптоми та виділити хірургічні синдроми. **ПК 4.** Вміння на основі виявлених хірургічних синдромів сформулювати попередній діагноз. **ПК 5.** Здатність призначити обсяг додаткових лабораторних, інструментальних неінвазивних та інвазивних обстежень. **ПК 6.** Вміння оцінити результати додаткових методів обстеження і пов’язати їх з наявною клінічною картиною у хірургічних пацієнтів. **ПК 7.** Вміння провести диференційну діагностику з хірургічними та суміжними захворюваннями для встановлення клінічного діагнозу відповідно до актуальної класифікації хвороб. **ПК 8.** Вміння обрати тактику консервативного лікування хірургічного хворого при відсутності показань до оперативного втручання, враховуючи супутню соматичну патологію. **ПК 9.** Вміння обрати необхідний вид оперативного втручання, який показаний хірургічному пацієнту, враховуючи його соматичний стан. **ПК 10.** Вміння проводити хірургічні втручання при невідкладних та планових хірургічних захворюваннях. **ПК 11.** Вміння виконувати медичні маніпуляції.

	ПК 12. Здатність діагностувати невідкладні стани в хірургії. **ПК 13.** Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги залежно від умов та місця проведення. **ПК 14.** Вміння надавати екстрену медичну допомогу. **ПК 15.** Вміння провести лікувально-евакуаційні заходи в умовах надзвичайної ситуації. **ПК 16.** Здатність планувати та проводити заходи з профілактики хірургічних захворювань. **ПК 17.** Здатність до визначення тактики ведення хірургічних хворих, що підлягають диспансерному нагляду. **ПК 18.** Вміння проводити лікарсько-трудову експертизу працездатності хірургічних пацієнтів. **ПК 19.** Здатність до ведення медичної документації в електронному та паперовому виді. **ПК 20.** Здатність до проведення аналізу наявності хірургічної патології серед населення, використовуючи медико-статистичні дослідження. **ПК 21.** Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря хірургічного відділення та хірургічного кабінету поліклініки. **ПК 22.** Здатність до проведення заходів щодо забезпечення якості медичної допомоги хірургічним хворим. **ПК 23.** Здатність до проведення заходів з організації хірургічної медичної допомоги населенню. **ПК 24.** Здатність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

За результатами опанування програми з підвищення кваліфікації з циклу спеціалізації «Хірургія» лікар досягає наступних програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання

ПРН 1. Знати анатомію та фізіології системи травлення, кровоносної системи, органів грудної та черевної порожнини, гістологічні зміни у внутрішніх органах і тканинах в нормі та при патологічних станах; вміти використовувати набуті знання у практичній діяльності лікаря.

ПРН 2. Збирати і оцінювати анамнестичні дані хірургічних хворих. Виділяти із загального анамнезу пацієнта найбільш важливі дані, які свідчать про хірургічну патологію органів і систем.
ПРН 3. Проводити обстеження хірургічних хворих (огляд тіла з метою виявлення симптомів і синдромів, характерних для хірургічної патології органів грудної, черевної порожнини, патології судинної системи, які можуть потребувати консервативного або оперативного лікування.
ПРН 4. Знати і розуміти значення виявлених у хірургічних пацієнтів симптомів та об'єднувати їх у синдроми.
ПРН 5. Знати етіологію, патогенез, клінічні прояви, діагностичні ознаки гострих та хронічних захворювань органів черевної, грудної порожнин, захворювань м'яких тканин, периферичних та центральних судин, щитовидної залози.
ПРН 6. Оцінювати результати лабораторних та інструментальних додаткових методів обстеження хворого (загальні та бактеріологічні аналізи крові та сечі, біохімічний аналіз крові, коагулограму, визначати групу крові, дані радіологічних та рентгенологічних методів обстеження, дані ультразвукового, ендоскопічних методів обстеження).
ПРН 7. Обґрунтовувати клінічний діагноз захворювання враховуючи дані об'єктивного обстеження хірургічного пацієнта, результати допоміжних методів обстеження та проведення диференціальної діагностики.
ПРН 8. Призначити етіологічне, патогенетичне та симптоматичне лікування гострих та хронічних хірургічних захворювань які не потребують оперативних методів лікування.
ПРН 9. Знати види традиційних та сучасних малоінвазивних відеоендоскопічних втручань які виконуються при гострій та хронічній хірургічній патології (екстрені та планові оперативні втручання).
ПРН 10. Вміти визначити необхідність в конкретному виді оперативного втручання в залежності від встановленого клінічного діагнозу та соматичного стану хворого.
ПРН 11. Знати технічне оснащення, необхідне для виконання різних видів хірургічних втручань, вміти підготувати його до роботи з урахуванням техніки безпеки.
ПРН 12. Знати взаємодію і несумісність лікарських препаратів, що застосовуються і практиці лікаря-хірурга, побічні дії ліків.

ПРН 13. Знати особливості роботи лікаря-хірурга в екстремальних умовах (війна, епідемія, природні катастрофи) та проводити діагностику невідкладних станів за будь-яких обставин.
ПРН 14. Знати питання інтенсивної терапії та реанімації хірургічних пацієнтів та визначати тактику надання екстреної медичної допомоги за різних умов.
ПРН 15. Надавати екстрену медичну допомогу (штучне дихання, закритий масаж серця, тощо).
ПРН 16. Організовувати та проводити серед населення та військовослужбовців лікувально-евакуаційні заходи в умовах надзвичайної ситуації.
ПРН 17. Вміти виконувати медичні маніпуляції та оперативні втручання.
ПРН 18. Проводити профілактичні та протиепідемічні заходи для запобігання розповсюдження інфекційних хвороб в умовах хірургічного стаціонару та хірургічного кабінету поліклініки, а також проводити профілактику хірургічних захворювань.
ПРН 19. Проводити диспансерний нагляд хірургічних пацієнтів.
ПРН 20. Проводити лікарсько-трудову експертизу у хірургічних пацієнтів з оформленням відповідних документів на підставі даних про хворобу та особливості професійної діяльності.
ПРН 21. Оформляти історію хвороби на основі проведення об’єктивного та допоміжних обстежень хворого, оцінки цих даних, обґрунтування діагнозу та плану лікувальних заходів. Готувати звіти про особисту лікарську діяльність.
ПРН 22. Вміти вести медичну документацію на амбулаторному прийомі. Проводити медико-статистичні дослідження здоров’я населення.
ПРН 23. Проводити аналіз хірургічної захворюваності, виявляти групи і фактори ризику використовуючи статистичні і лабораторні методи.
ПРН 24. Проводити аналіз основних показників діяльності хірургічного відділення та хірургічного кабінету поліклініки. Проводити заходи щодо забезпечення якості медичної допомоги.
ПРН 25. Проводити заходи з організації хірургічної медичної допомоги населенню.
ПРН 26. Вести здоровий спосіб життя, застосовуючи прийоми саморегуляції та самоконтролю.

ПРН 27. Знати та використовувати основні відомчі документи, якими регламентується хірургічна служба та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов’язками.
ПРН 28. Використовувати принципи етики і деонтології у діяльності лікаря-хірурга.
ПРН 29. Виконувати заходи з охорони праці та індивідуальної безпеки у разі виникнення небезпечних / надзвичайних ситуацій.

Матриця відповідності професійних компетентностей лікаря зі спеціальності «Хірургія» програмним результатам навчання

ПРН / ПК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	*	*	*	*		*		*	*			*	*			*	*		*	*			*	*			*	*	
2	*	*		*		*						*	*	*		*	*						*	*	*		*	*	
3	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
4			*			*		*			*						*		*			*						*	
5										*	*											*	*						
6	*	*				*	*	*		*						*	*	*	*		*						*	*	*
7	*	*		*	*			*						*					*						*				
8	*	*				*		*	*				*		*	*	*		*	*				*		*	*	*	
9	*	*				*		*	*				*		*	*	*		*	*				*		*	*	*	
10	*	*				*		*	*				*		*	*	*		*	*				*		*	*	*	
11	*	*				*		*	*				*		*	*	*		*	*				*		*	*	*	
12	*															*											*		
13	*	*				*							*			*	*							*			*	*	
14	*			*			*		*	*						*		*		*	*						*		*
15	*													*		*									*		*		
16	*	*				*		*	*				*		*	*	*		*	*				*		*	*	*	
17	*	*				*		*	*				*		*	*	*		*	*				*		*	*	*	
18	*	*				*		*	*				*		*	*	*		*	*				*		*	*	*	
19	*	*				*		*	*				*		*	*	*		*	*				*		*	*	*	
20	*															*											*		
21	*	*				*							*			*	*							*			*	*	
22	*			*			*		*	*						*		*		*	*						*		*
23	*													*		*									*		*		
24	*	*				*		*	*				*		*	*	*		*	*				*		*	*	*	

IV. Перелік компонентів програми підготовки з циклу спеціалізації «Хірургія»

4.1. Для лікарів, які закінчили інтернатуру за однією із лікарських спеціальностей, крім спеціальностей стоматологічного, педіатричного, медико-профілактичного, лабораторного, медико-психологічного профілю 9 місяців (1404 годин / 46,8 кредитів ЄКТС):

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів/ годин	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти			
ОК 1	Організація хірургічної допомоги населенню на сучасному етапі	0,06/2	залік
ОК 2	Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія в хірургії	1,3/39	залік
ОК 3	Абдомінальна хірургія	17,00/510	залік
ОК 4	Проктологія	2,6/78	залік
ОК 5	Хірургічні захворювання ендокринних органів	1,3/39	залік
ОК 6	Хірургічні захворювання судин	1,53/46	залік
ОК 7	Гнійні хірургічні захворювання	2,6/78	залік
ОК 8	Амбулаторна хірургія	1,53/46	залік
ОК 9	Торакальна хірургія	2,6/78	залік
ОК 10	Трансплантологія	1,3/39	залік
ОК 11	Опіки та відмороження	1,3/39	залік
ОК 12	Хірургія серця та магістральних судин	1,3/39	залік
ОК 13	Невідкладна гінекологія	0,80/24	залік
ОК 14	Невідкладна урологія	0,80/24	залік
ОК 15	Дитяча хірургія	0,80/24	залік
ОК 16	Онкологія	2,6/78	залік
ОК 17	Травматологія та ортопедія	0,80/24	залік
ОК 18	Медицина невідкладних станів	0,80/24	залік
ОК 19	Нейрохірургія	0,80/24	залік
ОК 20	Ментальне здоров’я mhGAP	1,3/39	залік
Додаткові компоненти (3,66/110)			
ДК 1	Гемоконтактні вірусні інфекції	0,27/8	залік
ДК 2	Туберкульоз	0,27/8	залік
ДК 3	Запобігання насильству в сім’ї	0,27/8	залік
ДК 4	Невідкладна медична допомога при надзвичайних ситуаціях	0,27/8	залік
ДК 5	Медичне право	0,27/8	залік

ДК 6	Базова (фахова) цифрова компетенція працівника охорони здоров'я	0,53/16	залік
ДК 7	Ділова українська мова.	0,53/16	залік
ДК 8	Медико-етичні аспекти здоров'я і хвороби. Позитивна медицина.	0,53/16	залік
ДК 9	Спілкуємось українською правильно. Ментальність і здоров'я українців.	0,53/16	залік
Атестація		0,20/6	іспит
Разом		**46,8/1404**	

4.2. Для лікарів-хірургів дитячих, лікарів-хірургів, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю 5 місяців (780 годин / 26, кредитів ЄКТС):

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів/ годин	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти			
ОК 1	Організація хірургічної допомоги населенню на сучасному етапі	0,06/2	залік
ОК 2	Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія в хірургії	0,8/24	залік
ОК 3	Абдомінальна хірургія	8,81/264	залік
ОК 4	Проктологія	1,3/39	залік
ОК 5	Хірургічні захворювання ендокринних органів	1,3/39	залік
ОК 6	Хірургічні захворювання судин	0,8/24	залік
ОК 7	Гнійні хірургічні захворювання	0,8/24	залік
ОК 8	Амбулаторна хірургія	0,8/24	залік
ОК 9	Торакальна хірургія	1,3/39	залік
ОК 10	Трансплантологія	0,8/24	залік
ОК 11	Опіки та відмороження	0,8/24	залік
ОК 12	Хірургія серця та магістральних судин	0,8/24	залік
ОК 13	Невідкладна гінекологія	0,4/12	залік
ОК 14	Невідкладна урологія	0,4/12	залік
ОК 15	Дитяча хірургія	0,4/12	залік
ОК 16	Онкологія	1,3/39	залік
ОК 17	Травматологія та ортопедія	0,4/12	залік
ОК 18	Медицина невідкладних станів	0,4/12	залік
ОК 19	Нейрохірургія	0,4/12	залік
ОК 20	Ментальне здоров'я mhGAP	1,3/39	залік
Додаткові компоненти			
ДК 1	Проблеми СНІДу та вірусних гепатитів	0,27/8	залік
ДК 2	Туберкульоз	0,27/8	залік

ДК 3	Запобігання насильству в сім’ї	0,27/8	залік
ДК 4	Невідкладна медична допомога при надзвичайних ситуаціях	0,27/8	залік
ДК 5	Медичне право	0,27/8	залік
ДК 6	Базова (фахова) цифрова компетенція працівника охорони здоров’я	0,27/8	залік
ДК 7	Ділова українська мова.	0,27/8	залік
ДК 8	Медико-етичні аспекти здоров’я і хвороби. Позитивна медицина.	0,27/8	залік
ДК 9	Спілкуємось українською правильно. Ментальність і здоров’я українців.	0,27/8	залік
Атестація		0,20/6	іспит
Разом		**26,0/780**	

V. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

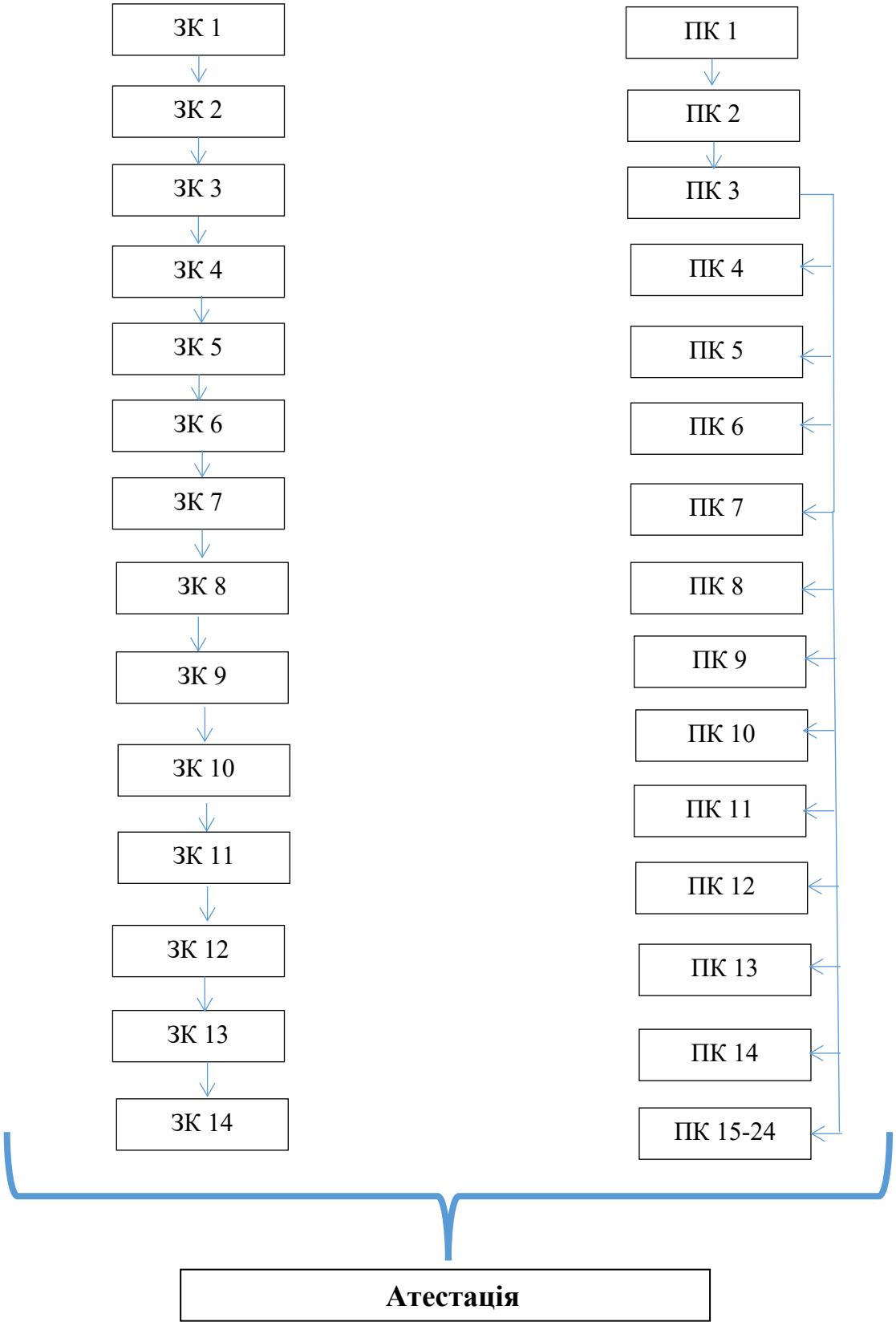

VI. АТЕСТАЦІЯ

Атестація на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання зі спеціальності «Хірургія» підлягають особи, що пройшли цикл спеціалізації. Склад атестаційної комісії, яка проводить атестацію на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікар-спеціаліст формується закладом вищої (післядипломної) освіти.

До атестації для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання зі спеціальності «Хірургія», допускаються слухачі які повністю виконали програму підготовки.

Допуск до проведення атестації для визначення знань та практичних навичок оформлюється наказом ректора закладу вищої освіти.

Атестація лікарів включає:

- іспит з оволодіння практичними навичками;
- співбесіда.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-ти бальною (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 1–2 – «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами.

Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль, атестація.

За результатами атестації з присвоєнням звання «лікар-спеціаліст» комісія приймає такі рішення: присвоїти або відмовити у присвоєнні звання «лікар-спеціаліст» зі спеціальності «Хірургія». За результатами позитивної атестації на підставі рішення атестаційної комісії лікарям, видається сертифікат встановленого зразка.

VII. ЛІТЕРАТУРА

1. Амбулаторна хірургія: посіб. для лікарів заг. практики / В. М. Ждан, М. В. Ткаченко, М. І. Кравців; Вищ. держ. навч. закл. України "Укр. мед. стоматол. акад.". - Полтава: АСМІ, 2018. - 204 с.: табл., мал.
2. Бойова травма серця, грудної аорти та магістральних судин кінцівок: посібник / В. В. Лазоришинець [та ін.].; ред. В. І. Цимбалюк; Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України. - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. - 428 с.
3. Воєнно-польова хірургія: [практ. і навч. посібник] / Я. Л. Заруцький [та ін.]; ред. д-ра мед. наук проф. Я. Л. Заруцького, д-ра мед. наук проф. В. Я. Білого. - Київ: Фенікс, 2018. - 544 с.: рис., табл.
4. Гінекологія / В. К. Ліхачов - Вінниця: Нова Книга, 2022. – 688 с.
5. Гнійно-септична хірургія. Навчальний посібник/ С.Шаповал. – Медицина. –2019.-192с.
6. Гострі гнійні захворювання: анатомо-клінічне обгрунтування та основи хірургічної допомоги: навчальній посібник для студентів медичних факультетів вищих навчальних закладів III -IV рівня акредитації та ліка -рів - інтернів за спеціальністю 222 «Медицина» / О. А. Григор’ева, А. С. Писаренко, Е.Р. Скаковський. –Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. –75 с
7. Ендоскопічна хірургія: навчальний посібник для студентів старших курсів медичних закладів вищої освіти, лікарів-інтернів, резидентів, слухачів закладів післядипломної освіти, які готують фахівців у галузі “Охорона здоров’я” зі спеціальності “Хірургічні хвороби” / В. М. Запорожан [та ін.]; ред.: В. М. Запорожан, В. В. Грубнік. - Київ: ВСВ "Медицина", 2019. - 592 с.
8. Загальна хірургія: [підруч. для студентів ВНЗ] / [В. П. Андрущенко та ін.]; ред. проф.: Я. С. Березницького [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця: Нова Книга, 2020. - 342 с.: рис., табл. - (Національний підручник).
9. Загальна хірургія: підручник / П. О. Герасимчук [та ін.].; ред. П. О. Герасимчук; Тернопільський національний медичний університет

імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. - Тернопіль: ТНМУ "Укрмедкнига", 2020. - 696 с.: іл.

10. Загальна хірургія: підручник для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України / В. П. Андрющенко [та ін.]; ред. Я. С. Березницький [та ін.]. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 344 с.

11. Інноваційні малоінвазивні технології в хірургічному лікуванні хронічних захворювань вен нижніх кінцівок: монографія / С.І. Саволюк, В.А. Ходос, В.С. Горбовець, М.І. Музь, Р.А. Геращенко. – Київ – Вінниця: ПП Балюк І.Б. – 2020. – 146 с.

12. Наказ МОЗ України від 30.09.2013 р. № 838 «Про систему комбустіологічної допомоги в Україні».

13. Онкологія : підручник / А. І. Шевченко, О. П. Колеснік, Н. Ф. Шевченко [та ін.] ; ред. А. І. Шевченка. –Вінниця : Нова Книга, 2020. – 488 с

14. Онкологія: підручник / Ю.В. Думанський, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчук [та ін.]; ред. Г.В. Бондаря, А.І. Шевченка, І.Й. Галайчука. —2-е вид., переробл. та допов. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. —520 с.

15. Травматологія та ортопедія: підручник / О. А. Бур'янов [и др.] ; ред.: Г. Г. Голка, О. А. Бур'янов, В. Г. Климовицький ; МОЗ України. -Вінниця : Нова книга, 2019 – 132 с.

16. Трансплантологія: для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України та лікарів-інтернів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / С. П. Кравченко, Р.В. Луценко, О. А. Шкурупій ; Укр. мед. стоматол.акад. -Полтава : УМСА, 2018. – 262 с.

17. Трахеостома: короткий опис втручання та догляду / Ю. О. Сережко. - Київ: [б. в.], 2016. - 28 с.

18. TNM класифікація злоякісних пухлин: методичний посібник: пер. з англ. / ред. А. І. Шевченко; пер. з англ. О. П. Колесникова [та ін.]. - Вінниця: ПП "Нова книга", 2019. - 88 с.

19. Ургентна абдомінальна хірургія. Навчальний посібник / В.І. Ляховський, І.І. Нємченко, О.М. Люлька, О.П. Ковальов, О.Г. Краснов, Т.В. Городова-Андрєєва. – Полтава, ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2018. – 224с.
20. Урология: підручник / С.П.Пасечников [та ін.]; ред. С.П.Пасечников - Вінниця: Нова Книга, 2019. – 400 с.
21. Хірургія надзвичайних ситуацій: навч. посіб. / Шейко В. Д., Панасенко С. І., Челішвілі А. Л.; Укр. мед. стоматол. акад. - Полтава: Астрая, 2019. - 217 с.: рис., табл. ірургія пошкоджень. Надання екстреної медичної допомоги в центрі травми багатопрофільної лікарні: посібник / І. О. Воробей [та ін.]; ред. О. В. Мазуренка, Г. Г. Рощіна; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. - Київ: Гордон, 2018. - 154 с.: рис., табл.
22. Хірургія природженої непрохідності тонкої кишки у новонароджених дітей: монографія / Слєпов О. К., Мигур М. Ю. - Київ: БАРМИ, 2021. - 255 с.: рис., табл.
23. Хірургія шийного відділу хребта: [монографія] / Є. І. Слинько, М. В. Хижняк, Ю. Є. Педаченко; ДУ "Ін-т нейрохірургії ім. А. П. Ромоданова НАМН України". - Київ: Інтерсервіс, 2019. - 463 с.: рис., табл.
24. Хірургія: в 2-х т. Т. 1.: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / С. О. Бойко [та ін.]; ред.: П. Г. Кондратенко, В. І. Русин. - Вінниця: Нова Книга, 2019. - 704 с.: іл.
25. Хірургія: підручник / О. М. Кіт, А. О. Боб, В. С. Жуковський; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ
26. України". - 2-е вид., перероб і доп. - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. - 620 с.: іл.
27. Хірургія: підручник: в 2-х т. Т. 1: Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі: підручник / Р. О. Сабадишин [та ін.]. - Вінниця: ПП "Нова книга", 2018. - 784 с.: рис.

28. Clinical anatomy and operative surgery = Клінічна анатомія та оперативна хірургія : textbook for English-speaking foreign students / O. V. Tsyhykalo. - Vinnytsia : Nova knyha, 2020. - 528 p. : fig. - Бібліогр.: с. 527.
29. General surgery : [пер. з укр.] / [V. P. Andriushchenko et al.] ; ed. by Bereznytsky Ya. S. [et al.] . - 2nd ed. - Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. - 327 p.
30. General surgery = Загальна хірургія : textbook for students of higher medical educational establishments / S. D. Khimich [et al.] ; ed.: S. D. Khimich, M. D. Zheliba. - Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2019. - 536 p.: il.
31. General surgery = Загальна хірургія : textbook for students of higher educational institutions / V. P. Andriushchenko [et al.] ; ed. Ya. S. Bereznytsky [et al.]. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2019. - 328 p. : il.
32. General surgery = Загальна хірургія : textbook for students of the higher medical education of the Ministry of Health of Ukraine / V. P. Andriushchenko [et al.] ; ed. Ya. S. Bereznytskyy [et al.]. - 2nd ed. - Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. - 328 p. : il.
33. General surgery : [textbook]: [пер. з укр.] / V. P. Andriushchenko et al.; ed. by Bereznytsky Ya. S. [et al.] . - 2nd ed. - Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. - 327 p.: fig., tab.
34. General surgery =Загальна хірургія : / V. P. Andriushchenko [et al.] ; ed. by Ya. S. Bereznytskyi, M. P. Zakharash, V. G. Mishalov, V. O. Shidlovskyi. - Vinnytsia : Nova knyha, 2019. - 327 p.
35. Surgery = Хірургія : textbook for students of higher medical educational institutions of Ministry of Health of Ukraine / K. M. Amosova [et al.] ; ed.: Ya. S. Bereznyts'kyy, M. P. Zakharash, V. G. Mishalov. - 3rd ed. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2021. - 712 p.

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

(офіційні сайти та інформаційні портали)

1. https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
2. http://www.drlz.com.ua/

3. https://www.gfmer.ch/Guidelines/Obstetrics_gynecology_guidelinesTemplate.htm
4. https://www.cochrane.org
5. https://www.acog.org
6. https://www.ebcog.org
7. https://www.uptodate.com
8. https://www.online.lexi.com
9. https://www.ncbi.nlm.nih.com
10. https://www.thelancet.com
11. https://www.rcog.org.uk.
12. https://www.npwh.org